

Datum

2025-02-05

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

HVO-2025-433

Förslag till yttrande

Till

Revisorskollegiet

**Fördjupad granskning av Efterlevnad av policy för
mänskliga rättigheter
SR-2024-91**

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Yttrande

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens implementering av policyn utgår från planerade insatser och planeringen i nämndsbudget. Nämnden håller med om att de rekommendationer som revisionsrapporten pekat ut är viktiga. Nämndens redovisar i yttrandet de åtgärder som är planerade inom ramen för pågående arbete och planering utifrån nämndsbudget. Bedömningen är att dessa åtgärder ligger i linje med det som nu har efterfrågats av revisionen.

Nämnden har under lång tid arbetat aktivt med frågor som rör mänskliga rättigheter, och implementeringen av MR-policyn sker som en integrerad del av detta arbete. Det framgår dock inte tydligt av granskningen vilka specifika delar av policyn som anses vara genomförda och vilka som saknas. Eftersom policyn bygger på principer som redan är en del av nämndens verksamhet, är det en utmaning att avgränsa vad som bedöms vara en fullständig implementering. Nämnden fortsätter att utveckla arbetet med att stärka kopplingen mellan policyn och den systematiska styrningen.

**Säkerställ att policyns vägledande principer på ett systematiskt sätt
omsätts och integrerats i nämndens verksamhetsplanering**

För att stärka det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter ska nämndens processer för styrning- och verksamhetsuppföljning vidareutvecklas med fokus på att integrera rättighetsperspektivet i ordinarie styrsystem och kvalitetsarbete. För att säkerställa att policyns vägledande principer systematiskt omsätts och integreras i nämndens verksamhetsplanering kommer följande arbete att förstärkas under 2025.

Utveckling av hållbara stödstrukturer

En hållbar stödstruktur är en viktig förutsättning för att arbetet med mänskliga rättigheter ska ske systematiskt och vara en integrerad del av styrning, ledning och verksamhetsutveckling. För att stärka det systematiska arbetet i ordinarie processer ska nämnden vidareutveckla befintliga lednings- och stödstrukturer genom tydligare uppdrag, rollfördelning och kompetensutveckling. Detta innefattar att förvaltningsledningens övergripande ansvar för att MR-policyn är integrerad i ordinarie processer och förtydligas i hela styrkedjan.

Kopplat till nämndens mål- och uppföljningsarbete finns en befintlig stödstruktur. Stödfunktionen vidareutvecklas under 2025 genom uppdraget att fungera som en central stödfunktion för förvaltningsledning och verksamheter i arbetet med att integrera MR-policyn i ordinarie kvalitetsarbete och styrsystem. En sådan struktur och systematik förväntas leda till bättre förutsättningar att forma en äldreomsorg som är mer tillgänglig, förebyggande och rättighetsbaserad. Stödstrukturen ska fungera som en plattform för att säkerställa att de vägledande principerna integreras i verksamhetsstyrning, planering och uppföljning. Med en tydligare stödstruktur blir det möjligt att arbeta systematiskt och långsiktigt med MR-policyn. Stödstrukturen ska säkerställa att arbetet med policyn inte sker i parallella system utan som en integrerad, och självklar del, av verksamhetens kärnprocesser.

Kompetensutveckling

Kunskap är en grundläggande förutsättning för att kunna arbeta systematiskt med mänskliga rättigheter. För att omsätta mänskliga rättigheter i praktiken krävs förståelse för de rättsliga ramverken, vägledande principer och lokala behov. Kunskap behövs på flera nivåer, både i ledningen för strategiskt arbete och hos medarbetare för att kunna tillämpa rättigheter i det dagliga arbetet. Både offentliga rapporter och forskning påvisar samband mellan kvalitativa brister inom äldreomsorgen och bristande kompetens bland personalen. Samtidigt betonar regeringen i sin strategi för mänskliga rättigheter att stora yrkesgrupper inom offentliga verksamheter ofta saknar kunskap om mänskliga rättigheter eftersom det vanligtvis inte ingår i utbildningen. Det kan därför antas att det finns ett kunskapsgap inom äldreomsorgen generellt. Att utbilda medarbetare inom äldreomsorgen är en utmaning, både utifrån ekonomiska resurser och tillgång till vikarier. Vid hög personalomsättning riskerar kunskap dessutom att försvinna. För att säkerställa ett rättighetsbaserat arbete i äldreomsorgen krävs därför en kombination av kompetenshöjning och hållbara stödstrukturer. Då det är både ekonomiskt och praktiskt utmanande att utbilda samtliga medarbetare och chefer bedöms en hållbar lösning vara att stärka kompetensen i befintliga stödstrukturer så att dessa fungerar som katalysatorer som sprider kunskap, stödjer verksamheterna och följer upp arbetet på ett systematiskt sätt. Förvaltningsledning tillsammans med Navet ska därför delta i kompetenshöjande insatser kopplat till rättighetsarbetet under 2025.

Nämnden ska också undersöka behovet av kompetensutveckling för mer verksamhetsnära roller.

Säkerställ att uppföljningen av arbetet med policyn och resultatet av det sker inom ramen för den ordinarie mål- och verksamhetsuppföljningen och den interna kontrollen

Uppföljning

För att säkerställa att Malmöborna och deras rättigheter står i fokus i nämndens verksamheter ska policyns vägledande principer integreras i förvaltningens interna kontrollplan och avdelningarnas verksamhetsplanering (avdelningsplaner eller likvärdiga styrdokument). Detta innebär att principerna synliggörs, konkretiseras och görs uppföljningsbara. Hur principerna har synliggjorts och bidrar till att stärka rättigheterna för Malmöborna ska följas upp inom ramen för ordinarie mål- och uppföljningsprocesser.

Granskningar i internkontrollplan 2025

I nämndens internkontrollplan för 2025 finns två granskningar som är tydligt kopplade till de vägledande principerna i MR-policyn. Den ena granskningen syftar till att undersöka och lämna förslag på hur förvaltningen på en övergripande nivå kan arbeta systematiskt med Malmöbons delaktighet för utvecklingen av äldreomsorgen i Malmö. Resultatet av granskningen syftar till att öka Malmöbornas inflytande och delaktighet i frågor och beslut som rör dem. Den andra granskningens syfte är att undersöka förvaltningens användande av tolk. Förvaltningen har en skyldighet att använda tolk om det behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sin rätt, och MR-policyn säger att "Malmö stad är tillgängligt för alla och verksamhet genomförs med likvärdigt, jämlikt och jämställt bemötande, kvalitet och tillgång."

Ordförande

Anders Rubin

Förvaltningschef

Sergio Garay